

บทบาทของสถานีวิทยุกระจายเสียงในเครื่องกึ่งพกในช่วงวิกฤติการณ์

เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2535



พันโทหญิง คุณวดี อึ้งสกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974 - 583 - 772 - 5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16943438

THE ROLE OF ARMY RADIO NETWORKS IN MAY CRISIS 1992

Lt. Col. Kunnawadee Eungsakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974 - 583 - 772 - 5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของสถานีวิทยุกระจายเสียงในเครือข่ายของวิทยุชุมชนในต่าง
 ภูมิภาค วิทยุธรรมเด็คนพทศวรรษ พ.ศ. 2535
 โดย พันโทหญิง คุณวดี ลั้งสกุล
 ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทวีญเรีอน กิติวัฒน์



บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
 เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
 (ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร นัสระมัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริภายะ)

.....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทวีญเรีอน กิติวัฒน์)

.....
 (รองศาสตราจารย์ จุฬพล รอดคำดี)



พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

คุณวดี อึ้งสกุล, พันโทหญิง. บทบาทของสถานีวิทยุกระจายเสียงในเครือข่าย
กองทัพบกในช่วงวิกฤติการณ์เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2535 (THE ROLE OF
ARMY RADIO NETWORKS IN MAY CRISIS 1992) อ.ที่ปรึกษา :
ผศ.ขวัญเรือน กิติวัฒน์, 102 หน้า . ISBN 974-583-772-5

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาบทบาทของสถานีวิทยุกระจายเสียงใน
เครือข่ายกองทัพบกในช่วงวิกฤติการณ์ทางการเมืองเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2535 โดย
อาศัยแนวคิดเกี่ยวกับระบบโครงสร้างวิทยุกระจายเสียง, แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ
ภาวะวิกฤติและแนวคิดเกี่ยวกับความวิตกกังวลจากข้อมูลข่าวสาร เป็นแนวทางในการ
เข้าสู่ปัญหาการวิจัย

ผลการวิจัยที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

1. บทบาทของสถานีวิทยุกระจายเสียงในเครือข่ายกองทัพบกในช่วงวิกฤติการณ์
เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2535 ถูกกำหนดให้เป็นไปตามระบบโครงสร้างด้านกรรมสิทธิ์
และการควบคุมสื่อมวลชนโดยองค์การของรัฐ กล่าวคือ สถานีวิทยุกระจายเสียงในเครือ
กองทัพบก ถูกคาดหวังให้กระทำบทบาทในด้านระดมสรรพกำลังผลักดันให้เกิดความเคลื่อนไหว
ในสังคม เพื่อให้เกิดเอกภาพและเสถียรภาพความมั่นคงของประเทศ

2. การกระทำบทบาทของสถานีวิทยุกระจายเสียงในเครือข่ายกองทัพบกในช่วง
วิกฤติการณ์เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2535 แบ่งออกได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวางแผน
การรับภาวะวิกฤติ ขั้นตอนการจัดการภาวะวิกฤติ และขั้นตอนการดำเนินการภายหลังภาวะ
วิกฤติ ซึ่งทุกขั้นตอนถูกกำหนดให้ดำเนินการตามกลยุทธการปฏิบัติการจิตวิทยาทางทหาร
มีการควบคุมและสกัดกั้นการไหลของข้อมูลข่าวสาร จึงไม่เกิดผลในการลดความวิตกก
ังวลแต่กลับเพิ่มความสับสนอลหม่านและข่าวลือ

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
ปีการศึกษา.....2536.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C550437 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD:

ROLE / ARMY RADIO NETWORKS / MAY CRISIS 1992

KUNNAWADEE EUNGSAKUL, Lt.Col. : THE ROOLE OF ARMY RADIO NETWORKS
IN MAY CRISIS 1992. THESIS ADVISOR : ASSOC PROF. KWANRUEN KITIVAT,
102 pp. ISBN 974-583-772-5

The objective of this research is to study the role of Army Radio Networks in May political crisis 1992. The theoretical framework of the study is based on three approaches : Structure and Function of Broadcasting System, Crisis Management and Information Anxiety.

The results of the study are :

1. The role of Army Radio Networks in May Crisis 1992 was conducted by Typology of Media Ownership and Control by government. Army Radio Networks was expected to perform the social mobilization function for national unity and stability.

2. The three stages of Army Radio Networks performance in May crisis 1992 were : Planning for Crisis Stage, Crisis Management Stage and After Crisis Stage. Each stage was assigned through the military psycholological strategy by controlling and screening the flow of information. It was not successful to reduce the anxiety. On the contrary, it widespreaded mass panic and the rumor consequences.

ภาควิชา..... การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา..... การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิสิต..... *ว.ท. น.ส. อ.จ.*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *อ.ดร. อ.ดร.*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์ ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกาเยะ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำปรึกษาและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ได้รับความร่วมมือจาก พันตรี ประชาสิทธิ์ ชนะสงคราม พันโทหญิง วโรชา สุกขวิรัช และ คุณสนธิญาณ หนูแก้ว ซึ่งได้ให้ข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ มารดา และสามี ที่ได้ให้การสนับสนุนกำลังใจและกำลังใจทรัพย์ จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา

พันโทหญิง คุณวดี อึ้งสกุล

พฤษภาคม 2537



สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหานำวิจัย	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
ข้อสันนิษฐานของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับระบบโครงสร้าง และหน้าที่ของวิद्यุ	
กระจายเสียงไทย.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการภาวะวิกฤติ	14
แนวคิดเกี่ยวกับความวิตกกังวลจากข้อมูลข่าวสาร	21

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
3	ระเบียบวิธีวิจัย	26
	แหล่งข้อมูล	27
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	27
	การวิเคราะห์ข้อมูล	31
	การนำเสนอข้อมูล	32
4	โครงสร้างระบบวิทยุกระจายเสียงของกองทัพบก	33
	โครงสร้างการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์คลื่นความถี่วิทยุ...	33
	โครงสร้างการควบคุมสถานีวิทยุกระจายเสียงใน	
	เครื่องกองทัพบก	35
	โครงสร้างการดำเนินการและการหารายได้ของสถานี	
	วิทยุกระจายเสียงในเครื่องกองทัพบก	41
5	การปฏิบัติการในช่วงวิกฤติการณ์เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2535	
	ของสถานีวิทยุกระจายเสียงในเครื่องกองทัพบก	50
	ขั้นการวางแผนรับภาวะวิกฤติ	51
	ขั้นการจัดการภาวะวิกฤติ	54
	ระยะเริ่มต้นวิกฤติการณ์	
	(6 - 10 พฤษภาคม 2535)	56
	ระยะวิกฤติการณ์	
	(17 - 20 พฤษภาคม 2535)	65
	ระยะการสลายวิกฤติการณ์	
	(21 - 24 พฤษภาคม 2535)	79
	ขั้นการดำเนินการภายหลังภาวะวิกฤติ	84

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
6 สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ	87
สรุปผลการวิจัย	87
ข้อจำกัดในการวิจัย	89
ข้อเสนอแนะ	89
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	90
 เอกสารอ้างอิง	 91
ภาคผนวก	94
ประวัติผู้เขียน	102

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	แสดงรูปแบบของการเป็นเจ้าของและการควบคุมสื่อ.....	9
ภาพที่ 2	แสดงการบังคับบัญชา ควบคุม และประสานงานวิทยุ กระจายเสียงของกองทัพบก	37
ภาพที่ 3	แสดงวงจรข่าวประจำวัน	45